

Rådet for psykisk helse

Postadresse: Postboks 817 Sentrum, 0104 Oslo

Besøksadresse: Grensen 13, 0159 Oslo

Tlf 23 10 38 80

post@psykiskhelse.no

Bank: 1609.08.79875

www.psykiskhelse.no

Org.nr. 971524499

Rådets medlemsorganisasjoner: ADHD Norge, Aurora - støtteforening, Bipolarforeningen Norge, FRI - foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Hjelpeskilden Norge, Hvitte Ørn, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse - LP, Landsforeningen mot seksuelle overgrep, Mental Helse, Mental Helse Ungdom, Norsk Tourette Forening, ROS - Rådgeving om spiseforstyrrelser, Spiseforstyrrelsesforeningen, WSO - Landsforeningen We Shall Overcome, Voksne for Barn, Kirkens SOS, Stiftelsen CRUX, Norges Røde Kors, Fagforbundet, FO - Fellesorganisasjonen, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Psykiatrisk forening, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Universitetet i Sørøst-Norge, NTNUI - Norges Tekniske Naturvitenskapelige Universitet, Universitetet i Åger, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø.

AP Trondheim

27. november 2020

Innspill - førsteutkast til partiprogram

Overordnet inneholder Arbeiderpartiets utkast til partiprogram mange gode tiltak som vil bidra til en bedre psykisk helse for mange. Vi er veldig positive til at psykisk helse og rus er en av hovedprioriteringene i helsepolitikken deres. Det er også bra at programmet adresserer blant annet vold i nære relasjoner, seksuelle overgrep og ulovlig isolasjon av innsatte i norske fengsler. Vi ønsker å kommentere noen av områdene i partiprogrammet spesielt.

Folkehelsetiltak

Det er veldig positivt at programkomiteen legger opp til en omfattende liste med folkehelsetiltak. Vi stiller oss også positive til listen med tiltak spesifikt rettet mot mobbing (linje 1591- 1602). Reduksjon i mobbing er svært viktig for en bedre folkehelse. Samtidig vil vi kommentere et par områder innenfor folkehelsefeltet som vil styrke partiprogrammet ytterligere.

Innsatsområdene med størst potensial for helsefremming og forebygging av psykiske helseplager hos barn og unge er barnefamiliers økonomi, barnehager av god kvalitet, program for bedre foreldreskap og psykiske helsetiltak for foreldre ([FHI](#)).

Som det fremgår i blant annet NOUen [Svik og svikt](#) etableres mye av grunnlaget for senere helse og resiliens gjennom god omsorg tidlig i livet. Nettopp derfor er det foreldrestøttende arbeidet i kommunene et viktig ledd for å styrke barn og unges psykiske helse. Ved å ruste foreldrene til å ruste barna, vil flere barn få et godt oppvekstgrunnlag for videre god psykisk helse.

På bakgrunn av denne kunnskapen foreslår vi å legge til et punkt knyttet til foreldrestøttende arbeid innunder folkehelsetiltak;

- Styrke det foreldrestøttende arbeidet

Det er avgjørende å systematisere folkehelsearbeidet i kommunen, der folk bor og lever. Derfor er punktet knyttet til at kommuner får tilstrekkelige ressurser til å følge opp det systematiske folkehelsearbeidet viktig (line 1984-198). Vi mener at man i dette punktet bør gå et steg lenger og at det dermed legges til et punkt i programmet;

- Sikre/bidra til at det utarbeides handlingsplaner for folkehelse i alle kommuner

I tillegg ønsker vi å kommentere frisklivstilbudet. Frisklivssentraler er utviklet i kommunene, utprøvd og evaluert, og er en anbefalt måte å organisere helsefremmende og forebyggende helsetjenester på. Vi mener dette er en viktig tjeneste og foreslår å legge til et punkt;

- Øke den geografiske tilgjengeligheten av kommunale frisklivstilbud og sikre forutsigbare drift

Programkomiteen legger opp til å utvikle en handlingsplan for redusert dødelighet. Dette er et godt tiltak, spesielt når vi vet at mennesker med alvorlige psykiske lidelser og/eller ruslidelser lever i gjennomsnitt 15-20 år kortere enn resten av befolkningen. Vi mener at partiprogrammet i tillegg bør omfatte et punkt om trening i behandlingen.

Trening kan for mange beviselig fungere som «medisin», og derfor bør et reelt treningstilbud sikres både i spesialisthelsetjenesten og kommunen. Det er dokumentert at regelmessig fysisk aktivitet gir positive helsegevinster, både fysisk, psykisk og sosialt. Dette er et billig og kunnskapsbasert tiltak som vil gi god effekt, også på den psykiske lidelsen. På bakgrunn av dette foreslår vi et punkt om å;

- Sikre at trening som «medisin» blir et reelt tilbud i både spesialisthelsetjenesten og kommunen i behandlingen av psykiske lidelser

Styrke spesialisert psykisk helsevern

Nesten halvparten av de som dør i selvmord i Norge har hatt kontakt med spesialisthelsetjenestene for psykisk helse og rus i løpet av siste leveår. Tiden etter utskrivelse er en høyrisikoperiode. Vi må sikre overgangene. Derfor er det veldig positivt at tiden etter utskrivelse er delvis ivaretatt i partiprogrammet (linje 2181-2185). Samtidig ønsker vi at det ikke kun skal være et tilbud og en mulighet, men en automatikk i at spesielt mennesker som har vært innlagt grunnet selvmordsfare får hjemmebesøk etter utskrivning. Vi foreslår helt konkret «besøk i hånda», der neste ledd i behandlingsskjeden aktivt oppsøker brukeren hjemme etter utskrivelse.

Videre foreslår vi å tallfeste et mål knyttet til akkurat denne risikogruppen. Vi foreslår at dere legger inn et mål om å redusere antall selvmord med 80% i løpet av tre år for de som har vært i kontakt med TSB eller psykisk helsevern i løpet av siste leveår.

Med vennlig hilsen

Rådet for psykisk helse

Tove Gundersen
Generalsekretær